

TOULUKUU

1 Adventti Itsenäisyyspäivä (6.12)
(27.11-3.12 välisenä aikana) Lucianpäivä (13.12)

Jouluaatto (24.12)
Uudenvuoden aatto (31.12)

Suomalaisessa kalenterissa joulukuuta on aikaisemmin kutsuttu talvikuuksi. Joulukuu on juhlan kuukausi ja täynnä monenlaisia juhlapäiviä, joista suurin on Jeesuksen syntymäjuhla. Islamilaisessa kalenterissa joulukuussa alkaa Ramadan ja Jutalaisen kalenterin mukaan joulukuussa vietetään kahdeksanpäiväistä Hanukkajuhlaa.

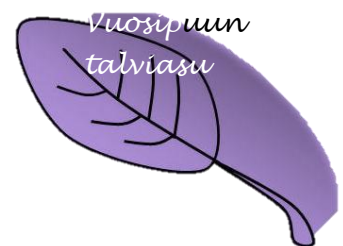
Luonnossa tapahtuu:

Suomessa joulukuu on etelässä syyssateiden laantumisen, sekä lumipeitteen saapumisen aikaa. Joulukuu on keskiarvollisesti yhdessä marraskuun kanssa vuoden lyhin päivä talvipäivänseisäys on 21. joulukuuta tai 22. joulukuuta. Tällöin napapüirin pohjoispuolella aurinko ei nouse lainkaan horisontin yläpuolelle, eli siellä on kaamos.

Kylmässä viihtyvät kalat kuten simput, aloittavat kutunsa. Tiaiset etsivät ravinnokseen puiden oksistosta ja kaarnan rakosista hyönteisteisiä ravinnoksi. Suomessa talvehtivat joutsenet siirtyvät lounaaseen sitä mukaa kun vedet jäätyvät. Varikset kerääntyvät talveksi ihmisasutuksen lähetyville.

Adventti: uusi kirkkovuosi alkaa adventista ja päättyy tuomiosunnuntaihin. Adventti on kirkkovuoden uusivuosi.

Lucianpäivä: Lucianpäivä on valon juhla ja pääosassa on lucianeito joka on netisyt Marina jälkeen tärkein naispyhimys

Kerää luonnosta askartelumateriaalia talteen yhdessä lasten kanssa

<p>Havut</p> <ul style="list-style-type: none"> - Havut ovat monipuolinen raaka-aine ja se kuuluu talvenkoristeisiin. Siitä voidaan askarella mm. havupalloja, kransseja ja köynnöksiä. Lisäksi sillä voidaan koristella muun muassa jouluisia kukkaistutuksia. - Havuissa on paljon valinnan varaa: kuusen, männen, katajan jne. havut. - Havujen keräämiseen tarvitaan maanomistajan lupa. 	<p>Havut ovat ikivihreitä ympäri vuoden, mutta ajankohtaisia ne ovat tavallisesti talvella pihan koristeina. Viileissä tiloissa havut voivat säilyä jopa talven yli, mutta lämpimissä sisätiloissa ne karistavat havunsa melko nopeasti.</p>
<p>Risut</p> <ul style="list-style-type: none"> - Risut sopivat moneen askarteluun, niitä voi myös maalata spraymaalilla. - Risujen keräämiseen tarvitaan maanomistajan lupa. 	<p>Kerättävien risujen tulee olla eläviä, kuivat risut eivät kestä taivuttamista. Risut kerätään lehdettömään aikaan, syksyllä lehtien pudottua tai keväällä ennen lehtien puhkeamista. Syksyllä kerätyt risut ovat sitkeämpiä. Auringolta, sateelta ja tuulelta suojassa tuoreena kerätyt risut säilyvät pitkään käyttökelpoisina.</p>
<p>Paju</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pajua voi käyttää lähes mihin tahansa askarteluun niin tuoreena kuin kuivattunakin. - Pajujen keräämiseen tarvitaan maanomistajan lupa. 	<p>Pajua voidaan kerätä lehdettömään aikaan lokakuulta huhtikuulle asti. Pajua voidaan käyttää niin kuivattunakin kuin heti tuoreeltaan. Jos pajut ovat kuivattuja, tulee niitä liottaa ennen käyttöä noin viikko. Jos pajut ovat tuoreita, tulee niitä käyttäessä huomioida, että kuivuttuaan ne kutistuvat eli esimerkiksi punonnassa vierekkäisten pajujen raot kasvavat.</p>

Käpytonttu

Käpy on muodoltaan ja värisävyltään hyvin kaunis ja koristeellinen. Se ei tarvitse kuin palan punaista huopaa, niin tyylikäs joulukoriste on valmis.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
—————											

————— Milloin mahdollista? ——— Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset:

- saksien käyttö, sorminäppäryys

Toiminnan kesto:

½h ->

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet:

- Männynkäpyjä,
- Huopaa,
- Kulkunen,
- Pellavalankaa,
- Liimaa

Työohje:

1. Leikkaa huovasta kolmion muotoinen tonttulakki.
2. Liimaa se kävyn päälle. Laita liimaa myös taakse sauman kohtaan.
3. Sido tonttulakin pää pellavalangalla ja kiinnitä siihen kulkunen.
4. Kiinnitä ripustuslanka.

Ohjaajalle:

- Kävyt voidaan kerätä jo syksyllä. Kävyistä voidaan askarrella myös käpyeläimiä.

Pajutähti/Olkitähti

Kun keräät pajuja tähteen varten, tarkkaile kuinka paljon erivärisiä pajuja löydät. Saat kauniin lajitelman kun käytät hyväksesi väri vaihtelua. Kauniit tähdet koristavat niin joulukuusta kuin lahjapaketteja.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
■									■		
											■

■ Milloin mahdollista? ■ Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset:

- oksasaksien käyttö, sorminäppäryys

Toiminnan kesto:

½h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet:

- Pajua tai olkea
- Tummaa ohutta rautalangaa,
- Puuvillakangasta tai -nauhaa
- Pellavalankaa
- Oksasakset

Työohje:

1. Katko oksista noin 12 cm pituisia pätkiä. Yhteen tähteen tarvitset kuusi samanvahvuista oksanpätkää.
2. Sido kaksi oksaa toisiinsa rautalangalla 1 cm etäisyydeltä päistä.
3. Sido kolmas oksa toiseen edellä sidotuista oksista.
4. Yhdistä kaksi avonaista päätä rautalangalla niin, että oksista muodostuu kolmio.
5. Aloita toisen kolmion tekeminen kuvien 2 ja 3 mukaisesti.
6. Pujota kolmiomuodostelma valmiiseen kolmioon niin, että oksat asettuvat vuoroin kolmion oksien alta ja vuoroin päältä.
7. Sido lopuksi avoimet päät yhteen rautalangalla.
8. Leikkaa puuvillakankaasta ohuita suikaleita ja sido niistä pienet rusetti rautalankojen päälle. Tee pellavalangasta ripustuslenkki.

Ohjaajalle:

- Pajujen sijaan voit tähtien raaka-aineena käyttää myös olkia.

Lähde: www.4H.fi

Kaarnasydän

Kullattu kaarnasydän on hyvin monikäyttöinen kaunis koriste. Se sopii esimerkiksi koristamaan havukranssia tai viimeistelemään lahjapakkauksen. Kaarnasydämeistä saat helposti myös leimasimen. Hio hiekkapaperilla toinen puoli sileäksi. Kaarnalla painettaessa syntyy kaunis, elävä painojälki.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
■ Milloin mahdollista?											■ Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset:

- puukon käyttö, sorminäppäryys, aikuisen läsnäolo

Toiminnan kesto:

1h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet:

- Kaarnaa
- Puukko
- Ruuvi
- Ruuvimeisseli
- Kultamaalia
- Pellavalankaa
- Hiekkapaperia

Työohje:

1. Veistä kaarnasta rosoinen pinta pois.
2. Muotoile puukolla kaarnasta sydämen muotoinen. Tee sydän keskeltä kuperaksi
3. Tee ruvilla ja ruuvimeisselillä varovasti reikä sydämen yläosan keskelle.
4. Jos haluat pinnasta tasaisen, hio se hiekkapaperilla.
5. Maalaa sydän kultamaalilla ja anna kuivua. Jos haluat, että sydän näyttää vanhalta, raaputa kultamaalia vähän pois puukolla.
6. Tee pellavalangasta ripustuslenkki ja rusetti.

Maustesydän

Joululle tuoksuva sydän koristaa hillopurkit, lahjapaketit, kukka-asetelmat ja joulukusen. Voit myös antaa maustesydämen lahjaksi tai tehdä myyntiin, pakkaa se sellofaaniin ja sulje pussi pellavalangalla.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
—											
										—	

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset:

- leikkurin käyttö, sorminäppäryys

Toiminnan kesto:

1h->

Kustannukset:

€ €€ €€€

Työvälineet ja tarvikkeet:

- Rautalangaa
- Pihdit
- Kuivattuja omenaviipaleita, neilikoita, laakerinlehtiä, kanelitankoja
- Kultaspiraalilankaa

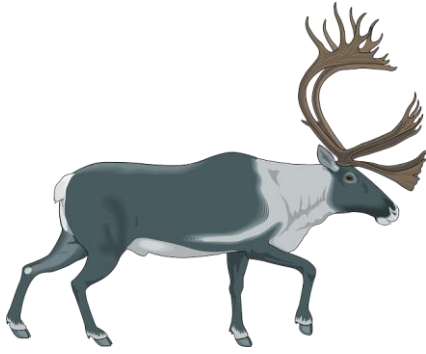
Toimi näin:

1. Taivuta rautalangasta sydämenmuotoinen kuvio
2. Asettele omenat, kanelit, laakerinlehdet ja neilikat kuvion päälle ja kiedo kultaspiraalilankaa sydämen päälle. Käännä sydän toispäin ja tee sama toiselle puolelle
3. Taivuta rautalangasta pieni ripustuslenkki ja kiinnitä se sydämeen

Ohjaajalle:

Voitte samalla pohtia mistäpäin nämä erilaiset tuoksut ovat kotoisin, miten en kasvavat luonnossa ja mikä näistä tuoksuista on paras

Kuukauden eläin: Poro

Poro on pohjoisessa elävä puolivilli kotieläin. Poronhoito on perinteinen saamelaisten elinkeino. Ensimmäisten porojen kesyttäminen lienee tapahtuneen myöhäiskeskiajalla. Poro polveutuu peurasta (tunturipeurasta).

Poro on sarvellinen hirvieläin, joilla molemmilla sukupuolilla on sarvet. Sarvet vaihtuvat vuosittain. Pohjoisen kylmistä talvista selvitäkseen, poroilla on hyvin lämpöä eristävä

turkki, joka on tiheän peitinkarvan ansiota. Väriltään turkki on useimmiten harmaan, vaaleanruskean ja valkoisen kirjava. Urosporo voi painaa 90–180 kg ja korkeus voi olla jopa 127 cm. Naarasporo on hieman kooltaan pienempi: painoa niillä on 60–100 kg.

Tiesitkö? Poronsarvi on maailman nopeimmin kasvavaa luuta. Se voi kasvaa pituutta vuorokaudessa 2cm ja kerätä painoakin samassa ajassa ½kg!

Poro on märehtijä ja sillä on neljä mahaa, joissa se pilkkoo syömäänsä ruokaa. Poroja laidunnetaan tuntureilla ja Metsälapin alueella. Kesällä porojen ruokavalioon kuuluu pääsääntöisesti puiden lehdet, jäkälä, heinä ja ruoho. Syksyllä porot varautuvat lähestyvää talvea varten syömällä lisäksi mm. sieniä. Talvella porot etsivät ravinnokseen ensisijaisesti jäkälää paksunkin lumipeitteen alta, mutta myös heinäkasveja ja varpuja. Talvella porot laihtuvat ja ruuansulatus muistuttaa enemmän yksimahaisen ruuansulatusta. Porojen suuren määrän seurauksena Lapin jäkäläpeite on kulunut huomattavasti ja siksi nykyisin poronhoitoalueilla on yleistynyt porojen talviruokinta.

Poro on laumaeläin ja ne elävätkin 5-500 poron laumoissa eli tokissa. Laumoissa ne vaeltavat hakien ruokaa ja vettä. Joskus nuoret urosporot saattavat vaellella yksinkin. Poron kiima-aika on syys-lokakuussa ja se kantaa vasaansa n. 7kk. Poro vasoo tavallisesti touko-kesäkuussa. Syntyessään poronvasa painaa keskimäärin 5-7 kiloa. Vastasyntynyt vasa on riippunainen emän maidosta, joka sisältää kasvun kannalta tärkeitä ravintoaineita. Poronvasa kehittyy nopeasti ja syntymäpaino kaksinkertaistuu jo ensimmäisen kuukauden aikana. Emä ja usein myös muu lauma puolustavat pientä vasaa vaaran uhatessa. Vasa on itsenäinen jo vuoden iässä. Poron elinikä voi olla 18–20 vuotta.

- Porouros = hirvas
- Poronaaras = vaadin
- Poron jälkeläinen = vasa

Poro on yksi sosiaalisimmista sorkkaeläimistä. Luonnossa poro yleensä pakenee ihmistä, mutta vankeudessa ne käyttäytyvät yleensä uteliaasti ja pelottomasti. Syksyllä kiima-aikaan täysikasvuiset urosporot voivat olla vaarallisia myös ihmiselle, jos niitä häiritään. Urosporot ottavat rajuja sarvikahakoita naaraista keskenään. Urosporo voi otaksua myös ihmisen kilpailijaksi ja hyökätä tämän kimppuun

Syksyllä porot kerätään yhteen, jolloin ne lajitellaan ja valitaan teuraaksi menevät porot. Toisen kerran porot kerätään kasaan Juhannuksen tienoilla, jolloin vasat merkitään omistajansa ”sanoilla”, eli puukon viilloilla porojen korviin.